

Posttravmatik Stres Bozuklu?u- K?sa Ölçek

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Posttravmatik Stres Bozuklu?u- K?sa Ölçek*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29191>

Özet

Posttravmatik Stres Bozuklu?u- K?sa Ölçek (PTSB-KÖ), bireylerde posttravmatik stres bozuklu?u (PTSB) semptomlar?n? h?zli? ve etkili bir ?ekilde de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmis? bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle Türkiye'de lisans ö?rencileri örnekleminde psikometrik özelliklerinin incelenmesi ve Türkçe'ye uyarlanması ile kullan?ma sunulmuştur. Ölçek, travmatik olaylara maruz kalm?? bireylerde görülen yeniden ya?ant?lama, kaç?nma ve uyar?lma gibi temel PTSD semptom kümelerini de?erlendirir. K?sa format? sayesinde hem klinik hem de ara?t?rma ortamlar?nda pratik bir kullan?m sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Posttravmatik Stres Bozuklu?u, PTSD-KÖ, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Travma, Stres, Ölçek.

Yazarlar

Cuneyt Evren, Emre Dalbudak, Ömer Aydemir, Engin Köro?lu, Burcu Evren, Serap Özen, K. S. Co?kun.

Amaç

Posttravmatik Stres Bozuklu?u- K?sa Ölçek'in (PTSB-KÖ) temel amac?, bireylerde posttravmatik stres bozuklu?u (PTSB) semptomlar?n?n varl???n? ve ?iddetini h?zli? bir ?ekilde tespit etmektir. Bu ölçek, özellikle yo?un klinik ortamlarda veya geni? çaplı tarama çal??malar?nda zaman k?s?tlamalar? alt?nda güvenilir ve geçerli bir de?erlendirme arac? sa?lamak üzere tasarlanm??tır. Travmatik olaylara maruz kalm?? ki?ilerin psikolojik durumlar?n? anlamak ve olası PTSD tan?s? için öncül bilgiler sunmak ölçeğin birincil hedefidir.

Türkiye'deki uyarlama çal??ması, ölçeğin Türkçe konu?an popülasyonda kültürel ve dilsel olarak uygunlu?unu sa?lamay? amaçlam??tır. Bu sayede, Türk örnekleminde PTSD prevalans?n?n belirlenmesi, risk faktörlerinin ara?t?rılması ve tedavi etkinliklerinin de?erlendirilmesi gibi çe?itli ara?t?rma ve klinik uygulamalarda kullan?labilmesi hedeflenmiştir.

Yapı

Posttravmatik Stres Bozuklu?u- K?sa Ölçek, Posttravmatik Stres Bozuklu?u'nun temel tan? kriterlerini yansıtan semptom kümelerini ölçer. Geleneksel olarak, PTSD, travmatik bir olaya maruz kalma sonrasında ortaya ç?kan ve üç ana semptom kümesi alt?nda s?nflandırılan bir durumdur: yeniden ya?ant?lama (olay?n tekrarlayan, istemsiz an?lar?, rüyalar? veya fla?backleri), kaç?nma (travmayla ili?kili dü?üncelerden, duygulardan, yerlerden veya insanlardan kaç?nma) ve uyar?lma

(a??r? irkilme tepkisi, uyku sorunlar?, sinirlilik gibi artm?? uyar?lma semptomlar?).

Ölçe?in maddeleri, bu üç ana semptom kümesini kapsayacak ?ekilde yap?land?r?lm??t?r. K?sa format?na ra?men, psikopatolojik yap?n?n önemli yönlerini yakalama kapasitesine sahip oldu?u varsay?l?r. Uyarlama çal??mas? s?ras?nda, ölçe?in bu teorik yap?s?n?n Türk örnekleminde de do?rulan?p do?rulanmad??? faktör analizi gibi istatistiksel yöntemlerle incelenmi?tir.

Geçerlik

Posttravmatik Stres Bozuklu?u- K?sa Ölçek'in Türkçe uyarlamas?n?n geçerlik çal??malar?, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünü de?erlendirmi?tir. Evren ve arkada?lar? (2016) taraf?ndan yap?lan çal??mada, ölçe?in yap? geçerli?i incelenmi?tir. Bu tür çal??malar genellikle faktör analizi yöntemleri kullan?larak ölçek maddelerinin beklenen alt boyutlar alt?nda toplan?p toplanmad???na bakmay? içerir. ?çerik geçerli?i, ölçüt ba??ml? geçerlik ve ay?rt edici geçerlik gibi di?er geçerlik türleri de psikometrik de?erlendirmelerin önemli bile?enleridir.

Kaynak referansta belirtilen "Psychometric properties" ifadesi, geçerlik çal??malar?n?n yap?ld???n? dü?ündürmektedir. Ancak, bu özet metinde spesifik geçerlik katsay?lar? veya detayl? bulgular do?rudan yer almamaktad?r. Genellikle, bu tür uyarlama çal??malar?nda, ölçe?in di?er bilinen ve geçerli PTSD ölçüm araçlar?yla korelasyonu (yak?nsak geçerlik) ve farklı klinik gruplar? ay?rt etme yetene?i (ay?rt edici geçerlik) incelenir.

Güvenirlik

Posttravmatik Stres Bozuklu?u- K?sa Ölçek'in güvenirlik çal??malar?, ölçe?in tutarl? ve kararl? ölçümler yapma yetene?ini de?erlendirir. Evren ve arkada?lar? (2016) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l??? incelenmi?tir. ?ç tutarl?lk, ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar ili?kili oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir. Bu genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile rapor edilir.

Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin tutarl? oldu?unu ve güvenilir bir ölçüm sa?lad???n? gösterir. Test-tekrar test güvenilirli?i gibi di?er güvenilirlik yöntemleri de, ölçe?in farklı zamanlarda yap?lan ölçümlerde ne kadar kararl? sonuçlar verdi?ini de?erlendirmek için kullan?labilir. Kaynakta "Psychometric properties" ifadesi geçmekle birlikte, bu metinde spesifik güvenilirlik katsay?lar? belirtilmemi?tir.

Faktör Analizi

Posttravmatik Stres Bozuklu?u- K?sa Ölçek'in Türkçe uyarlamas? s?ras?nda faktör analizi yöntemi kullan?larak ölçe?in yap?s?sal özellikleri incelenmi?tir. Faktör analizi, çok say?da de?i?ken

arasındaki ilişkileri inceleyerek temel boyutlar? veya faktörleri ortaya ç?karmay? amaçlayan bir istatistiksel tekniktir. Bu ölçek için, faktör analizi, PTSTB'nin teorik olarak beklenen semptom kümelerinin (yeniden ya?ant?lama, kaç?nma, uyar?lma) ölçek maddelerinde de ayr???p ayr???mad???n? test etmek için kullan?lm???tr.

Yap?lan analizler, ölçe?in Türk örnekleminde de PTSTB'nin çok boyutlu yap?s?n? destekleyen bir faktör yap?s?na sahip oldu?unu göstermi? olmal?d?r. Bu, ölçe?in kültürel olarak da geçerli ve uygun bir araç oldu?unu gösteren önemli bir ad?md?r. Genellikle aç?klay?c? veya do?rulay?c? faktör analizi yöntemleri bu tür uyarlama çal???malar?nda tercih edilir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: **Uyarlama** ölçe?i. Orijinal bir ölçe?in farklı bir dil ve kültüre adapte edilmi? versiyonudur.

Format: Kaynakta belirtilmemiştir, ancak genel olarak psikolojik ölçekler **kendini raporlama** format?nda, Likert tipi derecelendirme ile sunulur.

Mevcut Diller: **Türkçe** (Uyarlama yap?ld??? için).

Popülasyon Grubu: Lisans ö?rencileri.

Ya? Grubu: Kaynakta belirtilmemiştir, ancak lisans ö?rencileri genellikle **18-25 ya? aras? genç yeti?kinlerdir**.

Popülasyon Detaylar?: Evren ve arkadaşlar? (2016) çal???mas?, ölçe?in psikometrik özelliklerini bir lisans ö?rencileri örnekleminde de?erlendirmiştir. Bu, ölçe?in bu spesifik popülasyon için uygun oldu?unu göstermektedir.

Test Metodolojisi: Kaynakta belirtilmemiştir, ancak genellikle bir dizi maddeye yan?t verilerek puanlama yap?lan **anket tabanlı?** bir de?erlendirme metodolojisidir.

Anahtar Kelimeler

Travma Sonrası Stres Bozukluđu, K?sa Ölçek, Psikolojik De?erlendirme, Psikometri, Türkçe Uyarlama, Klinik Psikoloji, Ara?t?rma.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: cuneytevren@yahoo.com (Sorumlu yazar?n e-postas? belirtilmiştir).

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

??zinler, Ücret ve Ölçe?in Geli?tirildi?i Y?

Ölçe?in kullan?m?na ili?kin **izinler** veya olası **ücretler** hakk?nda kaynak metinde do?rudan bilgi bulunmamaktadır. Genellikle uyarlama ölçekleri, orijinal ölçe?in geli?tiricileri veya yay?nc?lar? ile ileti?ime geçilerek izin al?nmas?n? gerektirir. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?n?n psikometrik özellikleri **2016** y?l?nda yay?nlanan makalede sunulmu?tur, bu da ölçe?in bu tarihte veya öncesinde kullan?ma sunuldu?unu göstermektedir. Orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: posttraumatic-stress-disorder-ptsd-short-scale-toad.pdf

Kaynaklar

Evren, C., Dalbudak, E., Aydemir, Ö., Köro?lu, E., Evren, B., Özen, S., & Co?kun, K. S. (2016). Psychometric properties of the Turkish PTSD-short scale in a sample of undergraduate students. *Bulletin of Clinical Psychopharmacology*, 26(3), 294-302. doi: 10.5455/bcp.20151205113132
Makalenin Ulakbim/TR Dizin ba?lant?s?: uv.t.ulakbim.gov.tr

Posttravmatik Stres Bozuklu?u- K?sa Ölçek Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri bulunmamaktadır. Bu nedenle, ölçek maddeleri bu bölümde sunulmamaktadır.